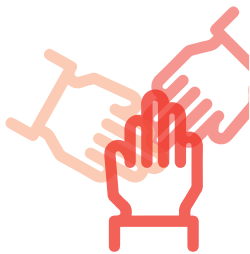

L'anàlisi dels eixos del PREMET25 permet fer un recorregut pels cicles dels materials amb l'objectiu d'incorporar una visió circular a l'actual gestió de residus. Per fer efectiu aquest canvi, tant les administracions més globals com les més locals, així com el conjunt d'actors econòmics i socials, són cridats a replantejar moltes de les maneres de fer que són ara habituals. És en aquest punt on s'incorpora l'eix de la governança, en un moment de transició que porta a definir canvis organitzacionals i relacionals en tots els actors implicats. Es tracta de desplegar una governança en xarxa –o multinivell– que permeti afrontar amb eficàcia els reptes que es plantegen, i implicar els diversos nivells d'actuació i capacitats competencials

En l'àmbit metropolità, l'AMB ha de liderar la redefinició d'una governança que faciliti la diagnosi i la definició compartida dels mateixos objectius específics en l'àmbit de la recollida i el tractament dels residus municipals. Aquesta governança ha d'incorporar instruments que facilitin l'aprenentatge col·lectiu a partir de les experiències que ja hi ha, generar espais de col·laboració entre agents i disposar de prou eines per facilitar la transparència, la rendició de comptes i la participació pública.

Responsabilitat Ampliada del Productor

La Responsabilitat Ampliada del Productor (RAP) és un principi fonamental de la política de gestió de residus que implica l'assumpció –per part dels productors– de tasques de gestió directa, o bé del finançament, dels sistemes de recollida selectiva i tractament dels residus derivats dels productes que han posat al mercat.

L'assumpció d'aquestes tasques fa que els productors siguin més conscients de les implicacions del disseny en les opcions de tractament dels productes al final de la vida útil. D'aquesta manera, els fabricants tenen incentius perquè els productes siguin reutilitzables, reparables o fàcilment reciclables un cop ja s'han usat; i per fer-ho possible cal desplegar mesures d'ecodisseny, canvi en les formes de distribució, etc.

Actualment, la legislació estatal estableix sistemes de RAP per a envasos, aparells elèctrics i electrònics, piles i bateries, i pneumàtics, a banda de medicaments. La Unió Europea ha instat repetidament l'Estat a desplegar nous sistemes de responsabilitat ampliada i apropar-se així a països amb una legislació ambiental més avançada, on hi ha sistemes de responsabilitat per a fluxos com ara mobles i tèxtil o paper gràfic.

Les línies d'actuació d'aquest eix són les següents:

Línia 1. Donar suport i enfortir la relació amb els municipis

Tot i que la competència principal de l'AMB en matèria de residus és el tractament, l'assoliment dels objectius establerts en aquest programa demana reforçar l'harmonització institucional i l'actuació conjunta entre l'AMB i els municipis que en formen part. Per fer-ho possible és necessari actualitzar l'arquitectura de la governança metropolitana que ha existit fins ara i adaptar-la a aquestes noves necessitats.

El principal instrument a partir del qual s'estructura el nou paper de l'AMB és l'Acord Metropolità pel Residu Zero que escenifica el paper de lideratge que vol exercir l'AMB més enllà de les competències de tractament i coordinació de les recollides que ara té.

Línia 2. Enfortir el paper de la societat civil

Cal que la ciutadania es pugui fer responsable del seguiment de les actuacions previstes en el programa i pugui donar respostes de manera col·lectiva als canvis que es produeixin. Per fer-ho possible, es bastiran espais de participació i comunicació permanents que facilitin l'aprenentatge col·lectiu i fomentin la col·laboració entre els diferents actors públics i privats, tot desenvolupant una cultura compartida que integri diverses sensibilitats i valors, i que afronti la transició en gestió de residus que ja està en marxa.

Línia 3. Millorar la comunicació

El programa es marca com a objectiu disposar de prou instruments per facilitar la transparència i la rendició de comptes. En aquest sentit, cada cop pren més importància la relació directa amb la ciutadania. Per fer-ho es preveu un pla de comunicació que difongui els objectius, les actuacions i els resultats de la gestió i el tractament dels residus, tant a escala local com metropolitana.

Línia 4. Creació i gestió de coneixement

L'experiència de l'AMB en tractament i gestió de residus és llarga i de qualitat. Es disposa de coneixement referent als processos i les tecnologies per què passen les diferents fraccions de residus en ser recollits i tractats en cadascuna de les instal·lacions de tractament, així com dels resultats que se'n deriven. Aquest corpus constitueix un actiu que cal aprofitar. D'altra banda, l'AMB es proposa iniciar un treball amb els municipis per tal d'aprofundir en el coneixement dels sistemes de recollida i gestió municipal dels residus.

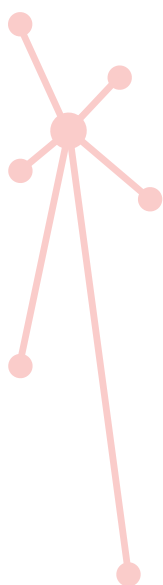
Línia 5. Governança en l'àmbit econòmic

El treball en la governança econòmica té diferents objectius complementaris:

- garantir la viabilitat econòmica del sistema metropolità de tractament de residus;
- articular mecanismes i instruments de finançament incentivadors de la prevenció i la recollida per part dels diferents actors, i
- avançar cap a la transparència i la rendició pública de comptes.

Línia 6. Desenvolupament de la Responsabilitat Ampliada del Productor

A banda de treballar per ampliar i millorar els actuals Sistemes Col·lectius de Responsabilitat Ampliada del Productor (SCRAP), s'instarà les administracions d'àmbit superior a establir nous SCRAP, com a mínim, per a les fraccions de tèxtil, mobles i matalassos, paper i tèxtil sanitari. Mentre no hi hagi una regulació a través de nous SCRAP, caldrà que l'AMB impulsi l'establiment d'acords voluntaris per abordar la problemàtica de recollida i tractament d'aquestes fraccions.

Línia 7. Marc normatiu

Des d'ara i fins al 2020 hi haurà un procés de transposició que comportarà canvis importants en el marc normatiu a escala catalana i estatal que tindran implicacions per la gestió local dels residus. Cal que l'AMB esdevingui un actor en aquest procés i que s'identifiquin clarament els fòrums on cal

participar aportant coneixements i criteris útils en el procés d'elaboració normativa. És especialment important el paper que pot tenir per identificar barreres que dificulten la recuperació dels residus i fer propostes per superar-les.

Actuacions per a una governança sòlida

Línies d'actuació		Mesures
G1	Donar suport i enfortir la relació amb els municipis	G1.1 Aprovació de l'Acord Metropolità pel Residu Zero
		G1.2 Suport a l'elaboració de diagnòstic i plans d'actuació municipals
		G1.3 Redacció d'estudis de definició de noves taxes i harmonització de les existents
		G1.4 Suport als canvis i optimització de les recollides selectives de residus municipals
		G1.5 Suport a la preparació de subvencions de l'ARC
		G1.6 Subvencions per a la millora de les recollides selectives
		P5.1 Redacció d'un Pla Metropolità de Prevenció de Residus
		G1.7 Elaboració d'una ordenança tipus de prevenció
		G1.8 Grups de treball temàtics
		G1.9 Seminaris d'intercanvi d'experiències i coneixement
		G1.10 Elaboració d'informes anuals de costos de tractament de residus
		G1.11 Elaboració d'informes anuals d'evolució dels resultats de la recollida selectiva
G1.12 Impuls de l'aprovació d'ordenances fiscals municipals incentivadores de les recollides selectives		
G2	Enfortir el paper de la societat civil	G2.1 Creació d'un consell metropolità pel residu zero
		G2.2 Creació de grups de treball temàtics
G3	Millorar la comunicació	G3.1 Pla de comunicació
		G3.2 Informació periòdica a la ciutadania
		G3.3 Accions comunicatives adreçades a la fracció orgànica
		G3.4 Accions comunicatives finançades pels SCRAP
G4	Creació i gestió del coneixement	G4.1 Anàlisi dels costos de gestió dels residus
		G4.2 Millora del coneixement dels sistemes de recollida municipals
		G4.3 Aprofundiment en la caracterització i coneixement dels residus per productes i per sectors d'activitat econòmica
		G4.4 Creació d'una unitat d'anàlisi de les dades de recollida
		G4.5 Garantia de la traçabilitat dels residus
		G4.6 Seguiment dels indicadors del programa
		G4.7 Millora de la metodologia DREC per tal de definir un indicador global de reciclatge metropolità
G5	Governança en l'àmbit econòmic	G5.1 Millora de la TMTR com a instrument de fiscalitat ambiental
		G5.2 Manteniment d'un sistema de preus públics que fomentin la prevenció i la recollida selectiva
		G5.3 Establiment de fórmules de pagament segons la generació com a norma
		G5.4 Possibilitat de recaptació de la taxa de recollida municipal
		G5.5 Possibilitat de taxa única de recollida i tractament per als municipis que ho vulguin
		G5.6 Manteniment de les línies de suport econòmic als municipis
G6	Desenvolupament de la Responsabilitat Ampliada del Productor (RAP)	G6.1 Participació en la modificació de la LERE
		G6.2 Participació en la negociació de nous convenis amb els SCRAP existents
		G6.3 Suport a la creació de nous SCRAP
		R2.5 Suport a la implantació de sistemes de Dipòsit, Devolució i Retorn (SDDR) per a envasos de begudes i altres tipus de residus
		G6.4 Impuls d'acords voluntaris amb productors
G7	Marc normatiu	G6.5 Suport a la creació d'impostos a productes sense finançament, problemàtics o d'un sol ús
		G7.1 Participació en els processos d'elaboració normativa
		G7.2 Participació en el procés de redacció de la Llei catalana d'eficiència en l'ús dels recursos
		G7.3 Participació en la comissió de debat sobre envasos
		G7.4 Aprovació d'una ordenança metropolitana sobre prevenció i recollida de residus
		G7.5 Revisió del reglament d'entrada a plantes
G7.6 Foment de la contractació pública responsable		

